

Ämne: Läkemedelsberäkning, Tentamen

Datum: 2017-03-16

Tid: 2 timmar

Provkod: 0700

Hjälpmedel: Miniräknare

Lärare: Annika Hickisch

Tentamensskrivare: Annika Hickisch

Instruktion:

- Läs uppgifterna noggrant!!!! Vad efterfrågas??
- Tydliggör vad som är svaret bland uträkningar genom att skriva SVAR: (stryk under)
- **Svara i angiven och korrekt enhet!**
- Skriv svar och uträkningar i tentamensformuläret (*hur du har tänkt*). Räcker inte utrymmet så **skriv på baksidan av pappret** eller komplettera med kladdpapper (med din Kod)
- Läs om frågorna flera gånger efteråt och se så ditt svar överensstämmer med frågan och att det är **rimligt vid överslagsräkning**.
- **Skriv tydligt!**

För godkänt betyg krävs 100 % rätt på tentamen.

Lycka till!

Tentavakten ombedes ringa om studenter har frågor:

Annika Hickisch

Mobil: 070-7222 941

1. Omvandla till angiven enhet:

a) 1 g = mg

b) 2,5 mg = μ g

c) 350 mg = g

d) 0,65 L = ml

e) 3500 ml = L

f) 0,355 g = mg

g) 40 ml = L

h) 100 μ g = mg

i) 0,06 L = ml

j) 2,3 g = mg

k) 132 mg = g

2.

Du arbetar på en vårdcentral som sommarvikarie. En mamma kommer in med sin 5-åriga dotter som har astma sedan 2 år tillbaka och är allergisk mot nötter. Cecilia, som dottern heter har hög andningsfrekvens, hostar mycket samt andas med "hela bröstkorgen" och vid utandning hörs ett pipande/väsande ljud. Mamman säger att hon misstänker att Cecilia fått i sig något med nötter i. Du kallar omedelbart på distriktsläkaren, som ordinerar inhalation Ventoline samt tabletter Betapred. Du frågar efter Cecilias vikt och mamman svarar att Cecilia väger **25 kg**.

Ventoline®

Lösning för nebulisator **5 mg/ml**

Bronkdilaterande medel vid astma och KOL att ges via nebulisator

Salbutamol

Läkaren ordinerar inhalation i nebulisator med **Ventoline 2,5 mg** (dos). Du läser i FASS:

"Barn: Normaldosen är 0,10- 0,15 mg/kg kroppsvikt. "

a) Stämmer ordinationen med rekommenderade normaldos för barn per kg kroppsvikt?

Motivera!

b) Hur många ml av Ventoline med **styrkan 5 mg/ml** drar du upp för att tillsätta **dosen 2,5 mg** i nebulisator?

Betapred, tabl

Tablett 0,5 mg

Vattenlöslig glukokortikoid

Betametason

Eftersom det är en akut situation ordinerar läkaren en engångsdos med T. Betapred 6 mg som skall lösas i en liten mängd vatten. Styrkan ses på ”etiketten” ovan.

c) **Hur många tabletter** Betapred skall du lösa upp i vatten för att ge **dosen 6 mg**?

Bricanyl®

Injektionsvätska/koncentrat till infusionsvätska, **lösning 0,5 mg/ml**

Bronkdilaterande läkemedel

Terbutalin

Cecilia mår bättre nu efter behandlingen men har en viss andnöd kvar. Läkare ordinerar inj **Bricanyl (Terbutalin) 0,25 ml** att ges subkutan (sc). Du tar fram läkemedlet och ser vilken styrka injektionslösningen har (etikett ovan) och läser följande i FASS:

”Dosering till barn: Subkutan injektion: 5 µg/kg kroppsvikt (0,01 ml/kg kroppsvikt)”

d) Stämmer **mängden (i milliliter)** Bricanyl skall du administrera sc till Cecilia, som väger 25 kg? Motivera!

3.

Furix®

Injektionsvätska, lösning 10 mg/ml

Högdoserat loop-diuretikum (kortverkande, snabbverkande)

Furosemid

En kväll drabbas Anna av andnöd och oregelbunden puls när du jobbar på vårdavdelningen.

Det konstateras att Anna fått förmaksflimmer samt hjärtsvikt.

Jourläkaren kommer till avdelningen och ordinerar **15 mg (dos) inj. Furix intravenöst (iv)**.

Styrkan ser du på FASS-etiketten ovan.

a) Hur många ml av ovanstående drar du upp i spruta och administrerar till Anna?

Furix®

Tablett 40 mg

Loop-diuretikum (kortverkande, snabbverkande), blodtryckssänkande medel

Furosemid

Läkaren skriver redan upp ordination för morgondagen.

Anna skall ha **T. Furix 20 mg** x1 (på morgonen).

b) Hur många (mängd) tabletter av ovanstående styrka skall du ge till Anna på morgonen?

4.

Morfin Meda

Injektionsvätska, lösning **10 mg/ml**

Beroendeframkallande medel.

Iakttag största försiktighet vid förskrivning av detta läkemedel.

Narkotiskt analgetikum

Eftersom Anna blir orolig när hon känner andnöd och får tryck över bröstet ordinerar läkaren att du får ge små doser Morfin intravenöst som lugnande och smärtlindrande.

Du skall späda det koncentrerade morfinet som finns i **2 stycken** glasampuller på vardera **1 ml med styrkan 10 mg/ml** till en **spädd lösning med styrkan 2 mg/ml (i en spruta)**.

a) Hur många **mg verksam substans** (dos) finns det sammanlagt i **två** ampuller Morfin (enligt ovan)?

b) Hur **många ml NaCl** späder du konzentratet med Morfin (2 ampuller med vardera 1 ml Morfin á 10 mg/ml) med för att få en spädd lösning med **styrkan 2 mg/ml** i EN spruta?

5.

Warfarin Orion

Tablett **2,5 mg**

Antikoagulantia

Warfarin

Förmaksflimmer ökar risken för blodproppar tex. till hjärnan (stroke). För att förebygga detta får Anna påbörja behandling med blodförtunnande tabletter Warfarin Orion (Waran). Detta läkemedel ges en gång per dag och vid samma tidpunkt (oftast kväll).

a)Läkaren ordinerar T. Warfarin Orion dos: **12,5 mg** x 1. Hur många tabletter av ovanstående styrka (**2,5 mg**) ger du Anna?

För att patienten skall få optimal effekt av Warfarin mäts blodets koaguleringsförmåga, INR. Detta värde visar på tredjedagen efter insättandet en ökad blödningsrisk och läkaren ändrar dosen till 1,25 mg x 1.

b)Hur många tabletter (antal/mängd) Warfarin á 2,5 mg (som ovan) som du skall ge till Anna för att administrera den ordinerade dosen **1,25 mg**?

6. Doris, 60 år, opererades i veckan. Peristaltiken i tarmarna har inte riktigt kommit igång och Doris behöver vätska och näring.

Läkaren ordinerar **500 ml** infusionsvätska Glukos **100 mg/ml** på 6 timmar. Droppaggregatet som används ger **20 droppar per ml**.

Glucos Baxter **100 mg / ml**

Infusionsvätska, lösning

Buffrad glukoslösning för vätske- och näringstillförsel

a) Uttryck glukoslösningens styrka (**100 mg/ml**) i **vikt-volymprocent**! Motivera!

b) Beräkna **dropptakten per minut**. Avrunda till närmaste **heltal**.

7. Doris har opererats i buken och för att förebygga infektion, ges antibiotika mot anaeroba bakterier.

Flagyl®

Infusionsvätska, lösning **5 mg/ml**

Övriga antibakteriella medel, imidazolderivat

Metronidazol

Infusionspåsar: 100 ml, 200 ml, 300 ml

Läkaren ordinerar till Doris: Inf. Flagyl **300 ml x 1** per dag

a) Hur många **mg (dos verksamt substans)** motsvarar **300 ml Flagyl**? (styrka, se ovan)

Du läser i FASS: "FLAGYL infusionsvätska ges intravenöst med en hastighet av 5 ml/min"

b) På hur många **minuter** skall **300 ml** Flagyl infunderas?

c) Droppaggregatet som används ger **20 droppar per ml**. Hur många **droppar per minut** ställer du droppet för att ge ovanstående?

8. Doris har ont i buken vid mobilisering. Det finns vid behovsordination för Doris att ge Ketogan intravenöst i samband med att hon skall komma upp och röra på sig.

Ketogan Novum

Injektionsvätska, lösning 5 mg/ml

Beroendeframkallande medel.

Narkotiskt analgetikum

Aktiv substans **Ketobemidon**

Ketogan (styrka 5 mg/ml) finns i **glasampuller på 1 ml**.

Du ombeds att späda **två** ampuller (dvs. 2 x 1 ml = 2 ml) Ketogan **5 mg/ml** (koncentratet) med isoton koksaltlösning (spädningsvätska) till **styrkan 2,5 mg/ml** (önskad styrka) i EN spruta.

a) Hur många **mg verksamt substans (dos)** finns det sammanlagt i **två** ampuller Ketogan (styrkan 5 mg/ml)?

b) Hur många **ml** spädningsvätska (NaCl) använder du för att späda dessa två ml av Ketogan 5 mg/ml (koncentratet) till den önskade **styrkan 2,5 mg/ml** (i en spruta)?

c) Doris är ordinerad **1,25 mg** intravenöst i samband med mobilisering.
Hur många **ml av den nu spädda** lösningen iordningställer du och administrerar till Doris?

9. Doris har haft minskad rörlighet under denna period med ökad risk för tromboser och därmed fått injektion Fragmin dagligen subkutant. Tyvärr drabbas ändå Doris av djup ventrombos och läkaren ordinerar injektion Heparin som behandling.

Heparin LEO

Injektionsvätska, lösning **5 000 IE/ml**

Fysiologiskt antikoagulans

Aktiv substans

Heparinnatrium

FASS text: "Alternativt kan heparin även ges som intermittент intravenös injektion: Förslagsvis 500 IE per kg kroppsvikt och dygn uppdelat på (4)–6 injektioner jämnt fördelade under dygnet."

Läkaren ordinerar till Doris, som väger **72 kg** :

Inj. Heparin **500 E* per kg och dygn** som intermittент injektion **var 4:e timme** intravenöst.

(* IE är detsamma som E, internationella enheter eller enheter)

a) Hur många **enheter** Heparin **per dygn totalt** skall Doris ges (*dygnsdos*)?

b) Hur många **gånger per dygn** ges iv-injektion till Doris om det är ordinerat **var 4:e timme**?

c) Hur **många E** (enheter) Heparin ges som injektion iv **var 4:e timme** (*enkeldos*)?

d) Hur **många ml** (mängd) av Heparin **5000 E/ ml** ges som iv-injektion **var 4:e timme** (*enkeldos*)?

10.

Carbocain®

AstraZeneca

Injektionsvätska, lösning
(färglös, klar), Lokalanestetikum

Aktiv substans Mepivakain

Matilda, 15år, har spelat fotboll och slagit upp ett stort sår på handen. Innan såret ska sys vill läkaren ge bedövning med Carbocain 2 %-ig lösning.

Du går för att hämta Carbocainet i läkemedelsrummet. Du finner att det står angivet i **mg/ml** på glasflaskorna och inte i viktvolymprocent. Det finns olika styrkor.

- a) Vilken styrka i mg/ml motsvarar 2 %-ig lösning (vikt-volymprocent)?
Motivera!